

Vývojová psychologie

Kojenecké období

28 den – 1 rok

Výrazný tělesný vývoj (prudký růst – 76 cm, hmotnost cca 10 kg)

Kojenecké období

- ∞ Tělesný vývoj – růst kostry, není rovnoměrný (velká hlava, krátký krk, dlouhý trup, krátké končetiny)
- ∞ Psychický vývoj – nejdůležitější je rozvoj NS, vytváří se podmíněné spoje
- ∞ Na proces zrání navazuje proces vývoje a rozvoje

Kojenecké období

- ∞ Důležitá je raná zkušenost (plynulé, jednotné, promyšlené působení na dítě)
- ∞ Vždy máme na paměti individuální rozdíly dětí (dány vrozenými vlastnostmi CNS – typologií)
- ∞ Klíčový věk – významné kvalitativní změny (3 – 6 – 9 – 12 měsíc)

Kojenecké období

- ∞ Potřeby biologické, tvoří základ
- ∞ Spánek a bdění (nov. 20 hod. spánku, 1.r. 16 hod (noc + 2x den))
- ∞ Nasycení (nov. 6-7x denně, 5 měs. 5x denně), doprovázeno emocionálními projevy, aktivitou dítěte – sání složitý výkon pro dítě

Kojenecké období

- ∞ Čistoty – vyprazdňování, přebalování, koupání
- ∞ Tepla – nutná vnější opatření, oblékání, vytápění
- ∞ Ochrana před bolestí

Kojenecké období

Potřeby psychické:

Lásky

Jistoty

Bezpečí

Podnětů

Učení

Kojenecké období

- ∞ Emocionální vývoj
- ∞ Kladné emoce – dobrá nálada, spokojenost, radost
- ∞ Záporné emoce – žárlivost, strach, hněv
- ∞ Úsměv - 6-8 týden, odpověď na úsměv dospělého
- ∞ Úsměv – 4 měsíce, hlasitý (škádlivky, dotyk)

Kojenecké období

- ∞ Specifické pouto – 6 měsíc, známý obličej
- ∞ - 7 měsíc stabilní osoba
- ∞ - 12 měsíc sociální kont.
- ∞ Lítost – po 6 měsíci
- ∞ Strach – od 6 měsíce (odloučení od matky)
- ∞ Žárlivost – 9 – 12 měsíc
- ∞ Pláč – hladu, bolesti, strachu (při uklidnění je důl. kvalita sociálního vztahu a ne pouhé nakrmení....)

Kojenecké období

- ∞ Separace (6měsíců – 3roky), přítomnost matky při hospitalizaci
- ∞ Vývoj socializace: = vrůstání do společnosti
- ∞ Mikroskupina – rodiče
- ∞ Dítě není sociálně bezmocné (signalizační prostředky má hned po narození)
- ∞ Emocionální komunikace
- ∞ Nezprostředkovaný emocionální stav

Kojenecké období

- ↪ Poznávací procesy:
- ↪ Zdokonalují se jednotl. analyzátory (mění se dominance)
- ↪ Barevné vnímání od 4 měsíce
- ↪ Myšlení = praktické v činnosti
- ↪ Paměť = znovupoznání (lahev – krmení)
- ↪ Pozornost = novým věcem
- ↪ Řeč = předřečové stádium ou, gr,
 - ↪ porozumění slov od dospělého
 - ↪ tvoření slov ma-ma, ba-ba

Vývoj motoriky - kojenec

- ☆ Hrubá motorika – individ. charakter
- ☆ Zákon cefalokaudálního vývoje
- ☆ Zákon centrálně periferního směru (velké svaly – drobné svaly)
- ☆ Převrací se ze zad na bok, na břicho, z břicha na záda, plazí se, leze, posadí se, poklekne, postaví se, chodí samo
- ☆

Jemná motorika

- ∞ Týká se ruky dítěte, umožňuje manipulaci s předměty, úchop
- ∞ Cefalokaudální pravidlo
- ∞ Pravidlo palmárního = prvotního uchopení předmětu dlaní (palmární úchop, opozice palce, klešťový úchop)

Jemná motorika

- ∞ 1 – 3 MĚS, PROHLÍŽENÍ RUKOU
- ∞ 4 MĚS ZÁMĚRNÉ UCHOPOVÁNÍ, ROVNOCENNÉ KONČ.
- ∞ 5-6 MĚS DLAŇOVÉ UCHOPOVÁNÍ, VYUŽÍVÁ 4 PRSTY
- ∞ 7-8 MĚS OPOZICE PALCE!, ZAČÁTEK MANIPUL. HRY
- ∞ 9 MĚS KLEŠŤOVÉ UCHOPOVÁNÍ, MEZI PALCEM A UKAZOVÁKEM
- ∞ Důležitá aktivita, praxe s přiměřenými předměty

Výchovné problémy a zlozvyky koj. věku

- ∞ Prodloužené usínání
- ∞ Cumlání prstů
(nesprávné krmení, nedostatek sociálních kontaktů)
- ∞ Nadměrná plačtivost
(vynucení přítomnosti dosp.)
- ∞ Zlozvyky u jídla
- ∞ Kývání dítěte („na čtyřech“)
fyziologické=příprava na lezení
zlozvyk=nedostatek aktivity

Batolecí období

- ∞ Mladší batolecí období
- ∞ Starší batolecí období
- ∞ Charakteristika období:
- ∞ Důležité funkce – chůze = osamostatnění a řeč=dorozumívání

Tělesný vývoj:

Zpomalení oproti koj.

Velká fontanela 18 měs
uzávěr

Chrup mléčný 20 zubů

Hmotnost o 1-2kg ročně

Výška o 10 cm/6-8cm

Batole

- ∞ Spánek, bdění
- ∞ Krmení, stolování
- ∞ Kontrola vyprazdňování
(1 rok vysazovat na
nočník, 2 roky samo si
řekne)
- ∞ Oblékání
- ∞ Návyky
- ∞ City:
- ∞ Vývoj sebeuvědomování
- ∞ Diferencované city
(kladné, záporné)
- ∞ Zklamání (pláč, hněv,
žárlivost)
- ∞ Sociální vazba s dosp. má
význam pro rozvoj řeči a
sebeuvědomění

Vlastnosti dětských citů

- ∞ Krátkodobé, reaguje na podněty pro dosp. nevýznamné
- ∞ Přechodný ráz – přechází ze smíchu do pláče
- ∞ Výrazně se projevují navenek
- ∞ Ovlivnitelné- přenosné
- ∞ Rozmanité, jeden cit vyvolá různé reakce

Podmínky zdravého sebevědomí

- ∞ JÁ (2r.)
- ∞ Důl.moment hledání místa ve spol., pomoc dospělého
- ∞ Uspokojit samostatnou aktivitu (pomoc-odnést..)
- ∞ Nechat dítě uplatnit svoji vůli (chce pokračovat, jiné děti již ne)

Poznávací procesy

- Vnímání probíhá v procesu činnosti
- Souvisí s myšlením a řečí
- Největší význam zrak a sluch
- Char. období je koordinace zraku a pohybu ruky=dominantní činnost=manipulace s předměty

Poznávací procesy

- Jednotlivé receptory spolupracují
- Vývoj schopnosti vnímat třetí rozměr=hloubku
- Manipulace s předměty mu umožňuje získat přesnější informace o vlastnostech předmětů
- Dítě si začíná uvědomovat rozdíly a podobnost (jablko, míč...)

Poznávací procesy

- Pozornost, velmi krátká, mimovolná
- Výchovou rozvoj ustálení pozornosti
- Vysoká citlivost na rušivé podněty
- Ovlivnění: zdrav.stav, neuspokojené biolog.potřeby, nevyhovující prostředí, hodně hraček, nepřiměřené nároky

Poznávací procesy

- ∞ Paměť- je mimovolná
- ∞ Zážitky si zapamatuje několik týdnů, měsíců, významné celý život
- ∞ Představivost- na základě zkušeností
- ∞ Projevuje se při hře
- ∞ Při kresbě
- ∞ Předměty mají jiný význam (židle je auto)

Poznávací procesy

Myšlení a řeč (dříve rozvoj myšlení)

Význam má poznávací funkce

CO JE TO ? TYPICKÁ OTÁZKA

Poznávací procesy

- ∞ **Myšlení praktické**
- ∞ **Myšlení pojmové, myšlenka se promítá do slov a myšlení probíhá nahlas „Lucinka udělá.....“ myšlení monologující**
- ∞ **Řeč – pasivní, aktivní**
- ∞ **Aktivní řeč- stádia**
- ∞ **Stádium slova (18-21 měs, táta-máma)**
- ∞ **Stádium autonomní řeči (koko, haf)**

Poznávací procesy

- ∞ **Stádium věty (18-24 měs, hají, dá, dej to ham)**
- ∞ **Fyziologická patlavost**
- ∞ **Převažují podstatná jména (18 m 20-30 slov, 24 m 300 slov)**
- ∞ **Slovesa až po 2 roce**
- ∞ **Nerozlišují rody (babičkovi, dědečkovi)**

Hrubá motorika

- ∞ Rozvoj vzpřímeného stoje (konec 1r. vratký, 15m jistý, předklon, 18m na špičky, do výponu, sílí svalstvo nohou)
- ∞ Lezení
- ∞ Chůze po schodech
- ∞ Vývoj běhu
- ∞ Vývoj skoku
- ∞ Házení a chytání

Jemná motorika

- ∞ Vývoj pohybů ruky 15m 2 kostky na sebe
- ∞ Zdokonalení klešťového úchopu 18m 3 kostky na sebe
13m čmárání, tužka v dlani
- ∞ Uchopení předmětu v pohybu 21m 5 kostek na sebe
- ∞ Vzdůstá přesnost prstů 24m 6 kostek na sebe
- ∞ Používá hrníčku na pití
- ∞ Používá lžičku

Starší batole

- ∞ Sebevědomí, vzdorovitost, uvědomění „JÁ“
- ∞ Negativismus asi do 14 měsíce
- ∞ Pozitivní stránka = pomocí vůle se učí správnému a přiměřenému rozhodování
- ∞ Časová orientace
- ∞ Omezení na krátké časové úseky (ted', hned)
- ∞ Myšlení – zobecňování
- ∞ Egocentrické převládá